

5775 Pinchas - Een Stapje Terug

Jaren geleden werd ik gebeld door een bezorgde organisator van een sjoel. Hij had gezien dat er een kapotte letter in het sefer Tora stond. Wat nu te doen? Iedereen weet dat een kapotte letter niet mag in een Torarol. Ik vroeg hem: 'Welke letter?' Hij antwoordde: 'De waw van het woord sjalom in het begin van de parasja van Pinchas.'

Opgelucht kon ik hem melden dat er dan geen enkel probleem was, die waw moet juist gebroken zijn. Er zijn verschillende verklaringen waarom die waw gebroken is, door de midden. Maar laten we bij het begin beginnen.

Pinchas is beroemd omdat hij de woede die G'd over ons wilde laten gelden, heeft weggehaald. G'd is hem daar zo dankbaar voor dat Hij hem een verbond van Sjalom geeft. En juist bij dat verbond is de waw van sjalom gebroken.

Er is een uitleg die met de getallenleer, de gimmatia, aan de slag gaat. Die stelt dat de beloning eruit bestond dat alle (!) hoge priesters die wij ooit zouden hebben afstammelingen van Pinchas zouden zijn.

In de eerste tempel waren dat er 80, in de tweede 300. Het woord sjalom (שלום) bestaat uit een sjen = 300 en lamed =30, waw =6, mem = 40. dus 300 en 76. Door de waw te breken en er een joed van te maken, is het totaal 80, een positieve verwijzing naar de eigenlijke beloning van Pinchas.

Een andere uitleg is dat juist in het verhaal van Pinchas het begrip sjalom, als in vrede, moeilijk te begrijpen is. Zijn daad was niet vredevol of liefdevol, hij doodde twee mensen!

Zijn opa, Aharon was een man die de vrede liefhad. Maar ook die iemand die de vrede achtervolgde, zoals Pirke Awot zegt. Vrede is niet: ik krijg wat ik wil en dan is het goed, vrede kan je soms alleen bereiken door een beetje 'gebroken te zijn', door niet alles te verwachten wat je wilt en dus de ander ook een plaats te geven.

G'd vond dat Pinchas door zijn daad een verbond van vrede verdiende maar leerde hem en ons tegelijkertijd een les: je kunt niet altijd op deze manier vrede stichten, soms moet je jezelf breken om vrede te krijgen.

Pinchas dacht dat hij met zijn daad een verbond van vrede verdiende, hij kreeg een boodschap: voor vrede moet je bereid zijn een letter te breken, met minder genoegen nemen. Niet zoals hij zelf toen die keer alles wilde hebben.

Aan het einde van het kaddiesj gebed doen wij drie stappen terug voor dat wij de bekende woorden uitspreken: 'osé sjalom bimromaw'. Hij die vrede maakt in de hogere regionen, Hij zal vrede maken voor ons en het hele joodse volk. Voor vrede moet je soms eerst drie stappen terug doen!